

Sygn. akt VIII W 751/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 października 2019 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy Mokotowa w Warszawie VIII Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: **SSR Agata Pomianowska**

Protokolant: Monika Nałęcz

Oskarżyciel publiczny: nie stawił się, zawiadomiony prawidłowo

po rozpoznaniu na rozprawach w dniach 30/05/2019 r. i 14/10/2019 r.

z wniosku Straży Miejskiej (...) W., I. T. (1)

sprawy **K. P.**, syna J. i E., urodzonego dnia (...) w W.

obwinionego o to, że:

1) w dniu 3 maja 2017 roku wezwany do siedziby Straży Miejskiej przy ul. (...) w W., będąc właścicielem pojazdu marki S. o numerze rejestracyjnym (...) wbrew obowiązkowi nie wskazał na żądanie uprawnionego organu osoby, której powierzył pojazd do kierowania lub używania w dniu 18.4.2017 r., kierujący zatrzymał pojazd w strefie znaku B-36,

tj. za wykroczenie z art. 96 § 3 k.w. w zw. z art. 78 ust. 4 Ustawy z dnia 20.06.1997r. Prawo o ruchu drogowym

2) w dniu 01 lutego 2018r. w pisemnych wyjaśnieniach przesłanych do siedziby Straży Miejskiej na ul. (...) w W., będąc właścicielem pojazdu marki S. o numerze rejestracyjnym (...), wbrew obowiązkowi nie wskazał na żądanie uprawnionego organu osoby, której powierzył pojazd do kierowania lub używania w dniu 19 kwietnia 2017r.; w/w pojazd został zatrzymany w miejscu obowiązywania znaku „zakaz zatrzymywania się”,

tj. za wykroczenie z art. 96§3 Kodeksu Wykroczeń w związku z art. 78 ust. 4 Ustawy z dnia 20 czerwca 1997r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. Nr 58 poz. 515 z póź. zm.);

orzeka:

I. Uznaje obwinionego **K. P.** za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu z punktu I wyczerpującego ustawowe znamiona wykroczenia z art. 96 § 3 k.w. i za to na tej samej podstawie skazuje go;

II. Uznaje obwinionego **K. P.** za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu z punktu II wyczerpującego ustawowe znamiona wykroczenia z art. 96 § 3 k.w. i za to na tej samej podstawie skazuje go;

III. Na podstawie art. 96 § 3 k.w. w zw. z art. 9 § 2 k.w. wymierza obwinionemu łącznie karę grzywny w wysokości 1000 (tysiąc) złotych;

IV. Zasadza na rzecz adw. J. K. kwotę 216 (dwieście szesnaście) zł + VAT tytułem niepłaconej pomocy świadczonej z urzędu;

V. Zwalnia obwinionego od ponoszenia kosztów postępowania, przejmując je na rachunek Skarbu Państwa.

Sygn. akt VIII W 751/18

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 14 października 2019 r.

Na podstawie zgromadzonego i ujawnionego w toku rozprawy głównej materiału dowodowego Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 18 kwietnia 2017 r. funkcjonariusz Straży Miejskiej (...) W. R. R. ujawnił wykroczenie z art. 92 § 1 k.w. polegające na parkowaniu pojazdu marki S. o numerze rejestracyjnym (...) na wysokości budynku pod adresem ul. (...) w W. w miejscu oznaczonym znakiem zakazu B-36, tj. znakiem zakazu zatrzymywania się z tabliczką o treści „nie dotyczy chodnika”.

(notatka urzędowa – k. 1, fotografie – k. 1a-1f)

W związku z ujawnieniem wykroczenia, Straż Miejska (...) W. podjęła czynności wyjaśniające, które wykazały, iż właścicielem pojazdu marki S. o numerze rejestracyjnym (...) jest K. P.. Straż Miejska (...) W. pismem z dnia 21 kwietnia 2017 r. wezwała K. P. do wskazania, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie zaznaczając, że niewskazanie komu powierzył pojazd do kierowania lub używania stanowić będzie wykroczenie określone w art. 96 § 3 k.w. W wezwaniu wskazano nadto, że wypełniony formularz oświadczenia należy odesłać w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania.

Wezwanie doręczono domownikowi K. P. w dniu 26 kwietnia 2017 r.

(wezwanie – k. 3, potwierdzenie odbioru – k. 3a)

W odpowiedzi na wezwanie K. P. pismem, które wpłynęło do Straży Miejskiej (...) W. w dniu 1 lutego 2018 r., stwierdził, że nie podstaw do wskazania osoby prowadzącej pojazd albowiem w miejscu, w którym znajdował się pojazd parkowanie jest dozwolone.

(pismo K. P. – k. 5)

Wobec powyższego, Straż Miejska (...) W. skierowała do Sądu wnioski o ukaranie K. P. za wykroczenie z art. 96 § 3 kw w związku z art. 78 ust. 4 Ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym. Wyrokiem nakazowym z dnia 22 maja 2018 r. obwiniony został uznany za winnych popełnienia zarzucanego mu czynu. Od wyroku nakazowego obwiniony wniósł sprzeciw, wnosząc o rozpoznanie sprawy na zasadach ogólnych. Sprawa po sprzeciwie obwinionego została zarejestrowana pod sygnaturą VIII W 751/16.

(wniosek o ukaranie – k.8-9, wyrok nakazowy – k. 10, pismo obwinionego zatytułowane „Odwołanie od wyroku Sądu Rejonowego – k. 16)

Niezależnie od powyższego w dniu 19 kwietnia 2017 r. funkcjonariusz Straży Miejskiej (...) W. W. Z. ujawnił wykroczenie z art. 92 § 1 k.w. polegające na parkowaniu pojazdu marki S. o numerze rejestracyjnym (...) na wysokości budynku pod adresem ul. (...) w W. w miejscu oznaczonym znakiem zakazu B-36, tj. znakiem zakazu zatrzymywania się z tabliczką o treści „nie dotyczy chodnika”.

(notatka urzędowa – k. 26, fotografie – k.27-28)

W związku z ujawnieniem wykroczenia, Straż Miejska (...) W. podjęła czynności wyjaśniające, które wykazały, iż właścicielem pojazdu marki S. o numerze rejestracyjnym (...) jest K. P.. Straż Miejska (...) W. pismem z dnia 23 kwietnia 2017 r. wezwała K. P. do wskazania, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie zaznaczając, że niewskazanie komu powierzył pojazd do kierowania lub używania stanowić będzie wykroczenie określone w art. 96 § 3 k.w. W wezwaniu wskazano nadto, że wypełniony formularz oświadczenia należy odesłać w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania.

Wezwanie doręczono domownikowi K. P. w dniu 26 kwietnia 2017 r.

(wezwanie – k. 30, potwierdzenie odbioru – k. 31)

W odpowiedzi na wezwanie K. P. pismem, które wpłynęło do Straży Miejskiej (...) W. w dniu 1 lutego 2018 r., stwierdził, że nie podstaw do wskazania osoby prowadzącej pojazd albowiem w miejscu, w którym znajdował się pojazd parkowanie jest dozwolone.

(pismo K. P. – k. 34)

Wobec powyższego, Straż Miejska (...) W. skierowała do Sądu wnioski o ukaranie K. P. za wykroczenie z art. 96 § 3 kw w związku z art. 78 ust. 4 Ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym. Wyrokiem nakazowym z dnia 21 maja 2018 r. obwiniony został uznany za winnych popełnienia zarzucanego mu czynu. Od wyroku nakazowego obwiniony wniósł sprzeciw, wnosząc o rozpoznanie sprawy na zasadach ogólnych. Sprawa po sprzeciwie obwinionego została zarejestrowana pod sygnaturą VIII W 766/16.

(wniosek o ukaranie – k. 41-42, wyrok nakazowy – k. 43, pismo obwinionego zatytułowane „Odwołanie od wyroku Sądu Rejonowego – k. 49)

Postanowieniem z dnia 29 listopada 2018 r. wydanym pod sygnaturą VIII W 766/18 połączono do wspólnego rozpoznania sprawy VIII W 766/18 i VIII W 751/18.

(postanowienie z 29 listopada 2018 r. – k. 62)

Na ulicy (...) w W. na odcinku w okolicy budynku numer (...) obowiązuje znak zakazu B-36, tj. znak zakazu zatrzymywania się z tabliczką o treści „nie dotyczy chodnika”. Znak ten umieszczony jest przy wjeździe od strony ulicy (...). W pobliżu budynku nr (...) na ulicy (...) w W. znajduje się również pas do skrętu w lewo z pasów przeznaczonych do ruchu w stronę ulicy (...). Brak jest możliwości zawracania w tym miejscu z kierunku jazdy w stronę ulicy (...) w stronę przeciwną.

(plan sytuacyjny z organizacją ruchu – k. 105)

W dniu 18 kwietnia 2017 r. pojazd obwinionego wyjeżdżał z ulicy (...) i skręcił w ulicę (...) na jej prawą stronę, przeznaczoną do ruchu w kierunku przeciwnym niż ulica (...). Tam został zaparkowany za przystankiem autobusowym i pozostał w tym miejscu również w dniu 19 kwietnia 2017 r.

(wyjaśnienia obwinionego – k. 98)

Obwiniony jest osobą chorą na zespół zależności alkoholowej oraz na cukrzycę i nadciśnienie tętnicze. Obecnie utrzymuje abstynencję od alkoholu. Stan psychiczny obwinionego nie znosił ani nie ograniczał w stopniu znacznym jego zdolności rozpoznania znaczenia czynu i pokierowania swoich postępowaniem.

(opinia sądowo-psychiatryczna – k. 85-86)

Obwiniony ma obecnie 57 lat. Jest emerytem i otrzymuje z tego tytułu świadczenie w wysokości 4.000 zł netto.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: dokumentów każdorazowo wymienionych przy jego opisie, które to dokumenty wobec braku przeciwdowodów i braku kwestionowania ich przez strony, Sąd ocenił jako odpowiadające prawdzie. Sąd dał wiarę również wyjaśnieniom oskarżonego co do tego w jaki sposób jego samochód znalazł się w miejscu niedozwolonym. Nie dał mu wiary w zakresie twierdzeń, że miejsce za przystankiem autobusowym na ulicy (...) na wysokości budynku oznaczonego numerem (...) jest miejscem dozwolonym do parkowania. Okoliczność przeciwna została bowiem wykazana przy pomocy planu sytuacyjnego z organizacją ruchu dostarczonego przez Zarząd Dróg Miejskich. Z planu tego wynika, że przy wjeździe na ulicę (...) od strony ulicy (...) umieszczony jest znak zakazu

B-36, tj. znak zakazu zatrzymywania się z tabliczką o treści „nie dotyczy chodnika”. Znak ten obowiązuje również w miejscu, w którym ujawniony został samochód obwinionego.

Sąd zważył, co następuje:

Obwiniony K. P. w postępowaniu przed Sądem nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu. Obwiniony stanął na stanowisku, że nie doszło do popełnienia wykroczenia z art. 92 § 1 k.w. w związku z czym nie miał obowiązku wskazywać osoby, której powierzył w dniu popełnienia tego wykroczenia swój samochód.

Zgodnie z art. 96 § 3 kw, karze grzywny podlega ten, kto wbrew obowiązkowi nie wskaże na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. Wykroczenie określone w art. 96 § 3 kw. ma na celu zatem m.in. ustalenie kierującego pojazdem w razie popełnienia przestępstwa lub popełnienia wykroczenia z udziałem tego pojazdu. Przepis ten odnosi się wprost do obowiązku wynikającego z art. 78 ust. 4 ustawy Prawo o ruchu drogowym, zgodnie z którym właściciel lub posiadacz pojazdu jest obowiązany wskazać na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie, chyba że pojazd został użyty wbrew jego woli i wiedzy przez nieznaną osobę, czemu nie mógł zapobiec.

W niniejszej sprawie do obwinionego K. P. w dniach 21 kwietnia 2017 r. i 23 kwietnia 2017 r. skierowane zostały wezwania, w których zostali on pouczeni o treści art. 78 ust. 4 ustawy Prawo o ruchu drogowym i wezwani do pisemnego wskazania danych osoby, której pojazd w oznaczonym w tych pismach czasie został powierzony do używania lub kierowania i udzielenia odpowiedzi w terminie 7 dni od dnia otrzymania pisma. Wezwania to odebrał domownik obwinionego – M. P. - w dniu 26 kwietnia 2017 r. Doręczenie to było skuteczne zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 132 § 2 k.p.k. w zw. z art. 38 § 1 k.p.k., w myśl której w razie chwilowej nieobecności adresata w jego mieszkaniu pismo doręcza się dorosłemu domownikowi.

Należy zaznaczyć, iż jak słusznie podkreśla się w doktrynie, sytuacja, w której osoba osobiście zobowiązana odebrała kierowane do niej pismo uprawnionego organu i nie udzieliła na nie właściwej odpowiedzi lub w ogóle jej zaniechała, przesądza o wypełnieniu przez taką osobę znamion wykroczenia stypizowanego w art. 96 § 3 kw. (por. W. Jankowski [w:] Grzegorzcyk T. (red.), Jankowski W., Zbrojewska M., Kodeks wykroczeń. Komentarz, Wolters Kluwer 2013). W takim przypadku niewskazaniem będzie przede wszystkim udzielenie odpowiedzi negatywnej, np. w przypadku, gdy osoba zobowiązana nie wskaże żadnej osoby ale, niewskazaniem będzie również zaniechanie udzielenia odpowiedzi na powyższe pytanie. Zdaniem Sądu, ustawodawca przewidział bowiem możliwość niewskazania wbrew obowiązkowi przez zobowiązanego osoby kierującej lub używającej dany pojazd w oznaczonym czasie jedynie pod warunkiem wykazania, że pojazd ten został użyty po pierwsze wbrew woli i wiedzy ww., po drugie przez nieznaną osobę, po trzecie ww. nie mógł temu zapobiec. Warunki te jednocześnie muszą zostać spełnione łącznie.

Ze zgromadzonego materiału dowodowego bezsprzecznie wynika, że obwiniony nie wywiązał się z nałożonego na niego obowiązku, gdyż nie wskazał w wyznaczonym terminie, kto w czasie zdarzenia dysponował ich pojazdem. Dopiero w dniu 1 lutego 2018 r. obwiniony złożył w Straży Miejskiej (...) W., w którym wskazał, że nie podał danych osoby dysponującej pojazdem gdyż uważa, że nie doszło do popełnienia wykroczenia.

W niniejszej sprawie w dniach 18 i 19 kwietnia 2017 r. strażnicy miejscy ujawnili wykroczenie drogowe popełnione przez kierującego pojazdem marki S. o numerze rejestracyjnym (...). Świadczą o tym notatka urzędowa oraz sporządzone przez strażników miejskich zdjęcia dokumentujące powyższe zdarzenie.

Obwiniony stał na stanowisku, że ujawniony czyn nie stanowi wykroczenia. Z tym stanowiskiem nie można się zgodzić. Jak wynika bowiem z planu sytuacyjnego z organizacją ruchu dostarczonego przez Zarząd Dróg Miejskich w miejscu, w którym ujawniono wspomniany pojazd obowiązuje znak zakazu B-36, tj. znak zakazu zatrzymywania się z tabliczką o treści „nie dotyczy chodnika”. Nie zmienia tego okoliczność, że pomiędzy tym znakiem, a miejscem gdzie zaparkowano samochód obwinionego znajduje się pas do skrętu w lewo. Pas ten nie służy bowiem do zawracania, a zatem osoba która z jezdni ul. (...) służącej do ruchu w stronę ul. (...) zawraca w tym miejscu, robi to niezgodnie z organizacją ruchu. W tej sytuacji zarządca drogi nie ma obowiązku powtarzać znaku zakazu B-36 za pasem do skrętu w lewo albowiem

zgodnie z organizacją ruchu niedopuszczalnym jest włączenie się do ruchu w ul. (...) w stronę od ul. (...). Gdyby prowadzący samochód obwinionego stosował się do organizacji ruchu w tym miejscu zauważyłby stojący przy wjeździe na ul. (...) przy ul. (...) znak zakazu B-36. Tym samym niezasadne jest stanowisko obwinionego, że w miejscu, w którym ujawniono jego pojazd nie obowiązuje znak zakazu zatrzymywania się. W związku z popełnieniem wykroczenia przez prowadzącego pojazd obwinionego, obwiniony jako właściciel pojazdu obowiązany był wskazać na wezwanie komu powierzył pojazd w oznaczonym czasie.

Warto podkreślić także, iż organ nie zwraca się z zapytaniem o wskazanie osoby, która popełniła wykroczenie – zwraca się wyłącznie o wskazanie osoby, której pojazd został powierzony do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. Wskazanie osoby, której został powierzony pojazd do używania lub kierowania nie jest zatem w żadnym razie tożsame z oskarżeniem tej osoby o popełnienie czynu zabronionego. Norma prawna zawarta w art. 78 ust. 4 ustawy Prawo o ruchu drogowym przewiduje możliwość uchylenia się od obowiązku wskazania na żądanie uprawnionego organu komu został powierzony pojazd do używania lub kierowania w oznaczonym czasie jedynie w sytuacji, gdy pojazd został użyty wbrew woli tej osoby i jej wiedzy przez nieznaną osobę, czemu nie mogła ta osoba zapobiec. Wyjaśnienia obwinionego i zgromadzony materiał obrazują jednocześnie, że nie wystąpiły w sprawie warunki, na podstawie których obwiniony mógłby się uchylić od obowiązku odpowiedzi na temat danych osoby, której powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. Jeszcze raz wypada zaznaczyć, że udzielenie informacji Straży Miejskiej na temat tego komu pojazd został powierzony, nie jest równoznaczne ze wskazaniem przez właściciela, że to ta osoba popełniła wykroczenie. Organ zaś nie zwrócił się do obwinionego z zapytaniem o wskazanie osoby, która popełniła wykroczenie – lecz wyłącznie o wskazanie osoby, której pojazd został powierzony do kierowania lub używania w oznaczonym czasie.

Bezsporne jest w niniejszej sprawie, że obwiniony został skutecznie wezwany przez Straż Miejską (...) W. do udzielenia informacji o osobie, której powierzony został pojazd marki S. o numerze rejestracyjnym (...) do kierowania lub używania w czasie, gdy ujawniono wykroczenia popełnione za jego pomocą.

Popełnienie wykroczenia z art. 96 § 3 kw. następuje w momencie upływu 7-dniowego terminu do wskazania informacji organowi. W niniejszej sprawie, Straż Miejska skierowała wniosek o ukaranie po upływie 7 dni od doręczenia obwinionym wezwania.

W sprawie niniejszej na obwinionym, jako użytkowniku pojazdu, ciążył obowiązek w zakresie uregulowanym w art. 96 § 3 kw i w art. 78 ust. 4 ustawy Prawo o ruchu drogowym, tj. obowiązek wskazania osoby, której pojazd został powierzony do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. Oznacza to, że osoba zobowiązana wobec organu ma obowiązek posiadania danych na temat tego, kto użytkował jej pojazd i czynić to może w sposób dla siebie dogodny i przez siebie obrany, np. poprzez zwykle – zapamiętywanie tych faktów, bądź jeśli osoba nie przechowuje w pamięci takich danych np. poprzez powierzenie ewidencjonowania takich zdarzeń innym osobom, tak by zgodnie z ustawą móc efektywnie wywiązać się z obowiązku wobec organu, w sytuacji zwrócenia się o takie dane przez organ zgodnie z art. 96 § 3 k.w. Wykroczenie (zgodnie z art. 6 § 1 k.w.) można popełnić nie tylko w zamiarze bezpośrednim ale także ewentualnym, tzn. przewidując możliwość popełnienia wykroczenia godzić się na to. Zatem, obwiniony biorąc pod uwagę istnienie ustawowego obowiązku określonego w art. 96 § 3 k.w., co najmniej przewidywał możliwość popełnienia tego wykroczenia tzn. godził się na jego popełnienie.

Mając na uwadze powyższe, Sąd uznał obwinionego K. P. za winnego popełnienia zarzucanych mu wykroczeń z art. 96 § 3 kw. Obwiniony dwukrotnie nie wskazał osoby, której powierzył pojazd, stąd Sąd uznał go za winnego popełnienia dwóch czynów stanowiących wykroczenia. Obwiniony jest osobą dorosłą, w pełni poczytalną i nie zachodziła żadna okoliczność wyłączająca jego winę.

Ustalając wymiar kary, Sąd kierował się dyrektywami wymiaru kary z art. 33 k.w., a zatem pod uwagę brał stopień społecznej szkodliwości czynu i cele kary w zakresie społecznego oddziaływania, a także cele zapobiegawcze i wychowawcze. Wykroczenie wskazane w art. 96 § 3 k.w. zagrożone jest karą grzywny. Sąd ocenił, że orzeczona wobec obwinionego kara grzywny w wysokości 1.000 zł jest adekwatna do przeciętnego stopnia społecznej szkodliwości czynów obwinionych, zdaniem Sądu taki wymiar kary zrealizuje cele prewencji indywidualnej, która ma za zadanie

przede wszystkim przeciwdziałanie tego typu zachowaniom w przyszłości, jak i prewencji generalnej, której zadaniem jest kształtowanie świadomości prawnej społeczeństwa i utrwalanie prawidłowych postaw wobec prawa.

Na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze w zw. z § 17 ust. 2 pkt 2 i § 20 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu zasądzone na rzecz obrońcy z urzędu obwinionego adw. J. K. kwotę 216 zł powiększoną o należny podatek VAT. Stawkę podstawową 180 zł należało podwyższyć do kwoty 216 zł wobec tego, że obrońca obecny był na dwóch terminach rozpraw.

Na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 121 § 1 k.p.w. Sąd zwolnił obwinionego od ponoszenia kosztów sądowych w niniejszej sprawie, dochodząc do przekonania, iż obciążenie nimi stanowiłoby dla obwinionego nadmierną uciążliwość.

Z tych względów orzeczono, jak w sentencji wyroku.